

STORTINGET

Representantforslag 243 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Torgeir Knag Fylkesnes, Ingrid Fiskaa
og Freddy André Øvstegård

Dokument 8:243 S (2024–2025)

**Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Torgeir Knag Fylkesnes, Ingrid Fiskaa og Freddy
André Øvstegård om mer makt for arbeidsfolk**

Til Stortinget

Bakgrunn

Delen av verdiskapingen som går til eierne, har økt, mens den delen som går til arbeidstakerne, har sunket de siste årene. Organisasjonsgraden har på tross av rekordmange LO-medlemmer gått sakte ned, fra toppen på 57 pst. på 80-tallet, til under 50 pst. de siste årene. I mange bransjer meldes det om trakassering av tillitsvalgte og hindring av fagorganisering. Med dette bakteppet har den økonomiske ulikheten økt de siste tiårene. Særlig har ulikheten blitt stor i formue. De ti prosent rikeste sitter nå på over halvparten av all formuen i landet.

Et organisert arbeidsliv med sterke fagforeninger, faglige rettigheter og tariffavtaler er avgjørende for å utjevne maktforholdene i arbeidslivet, hindre utnyttelse av arbeidsfolk og bidra til små forskjeller. Derfor er også det viktigste som kan gjøres for å gi arbeidsfolk mer makt og innflytelse i eget arbeidsliv, det å fremme sterkere organisering. Den viktigste jobben gjøres av tillitsvalgte, fagforeninger og forbund. Samtidig kan politikk legge bedre til rette for det faglige arbeidet, og den kan endre på systemer og lover sånn at ansatte får mer innflytelse. Gjennom å legge til rette for at flere organiserer seg i fagforeninger, og ved god lovregulering, vil for-

slagsstillerne påvirke maktforholdene i arbeidslivet i arbeidstakernes favør.

Forslagsstillerne understreker at samtlige forslag må gjennomføres av regjeringen i et tett partssamarbeid.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

- Stortinget ber regjeringen fremme forslag om fullt skattefradrag for fagforeningskontingent.
- Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer full innsynsrett for tillitsvalgte i lønns- og arbeidsvilkår.
- Stortinget ber regjeringen i samarbeid med partene vurdere lovbestemmelser som sikrer at tvungen lønnsnemnd ikke misbrukes til å svekke arbeidstakernes maktposisjon i arbeidskonflikter, og komme tilbake til Stortinget med sak om dette.
- Stortinget ber regjeringen gjennomføre en gjennomgang av arbeidsmiljøloven, i samarbeid med partene, med sikte på å styrke tillitsvalgtes lovbestemte mandat og rolle, for eksempel ved å erstatte kan-bestemmelser med skal-bestemmelser hvor det angår tillitsvalgtes lovgitte verktøy, og komme tilbake til Stortinget med forslag.
- Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag om å gi arbeidsgivere sterkere plikter til å gjennomføre medvirkning med tillitsvalgt, særlig ved spørsmål om tilrettelegging på arbeidsplassen ved sykdom, HMS og seniorers arbeidsdeltakelse, og å

inkludere sanksjoner mot arbeidsgiver ved brudd på slike medvirkningsplikter.

6. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gi tjenestemannsorganisasjonene i staten en formalisert rett til deltakelse i styringsdialogen mellom departementer og virksomheter for å ivareta medbestemmelsen til de ansatte i virksomhetene.
7. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at staten utvikler gode tilskudds-, låne- og garantiordninger for arbeiderstyrte bedrifter.
8. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke representasjon av ansatte i bedriftsstyrer og utvide retten til representasjon til også å gjelde mindre bedrifter.
9. Stortinget ber regjeringen utrede med sikte på innføring av en form for lønnstakerfond i deler av næringslivet, hvor en andel av overskuddet i bedriftene settes av i et fond eid av de ansatte i fellesskap, for demokratisering og oppkjøp av andeler i bedriftene.

10. april 2025

Torgeir Knag Fylkesnes

Ingrid Fiskaa

Freddy André Øvstegård